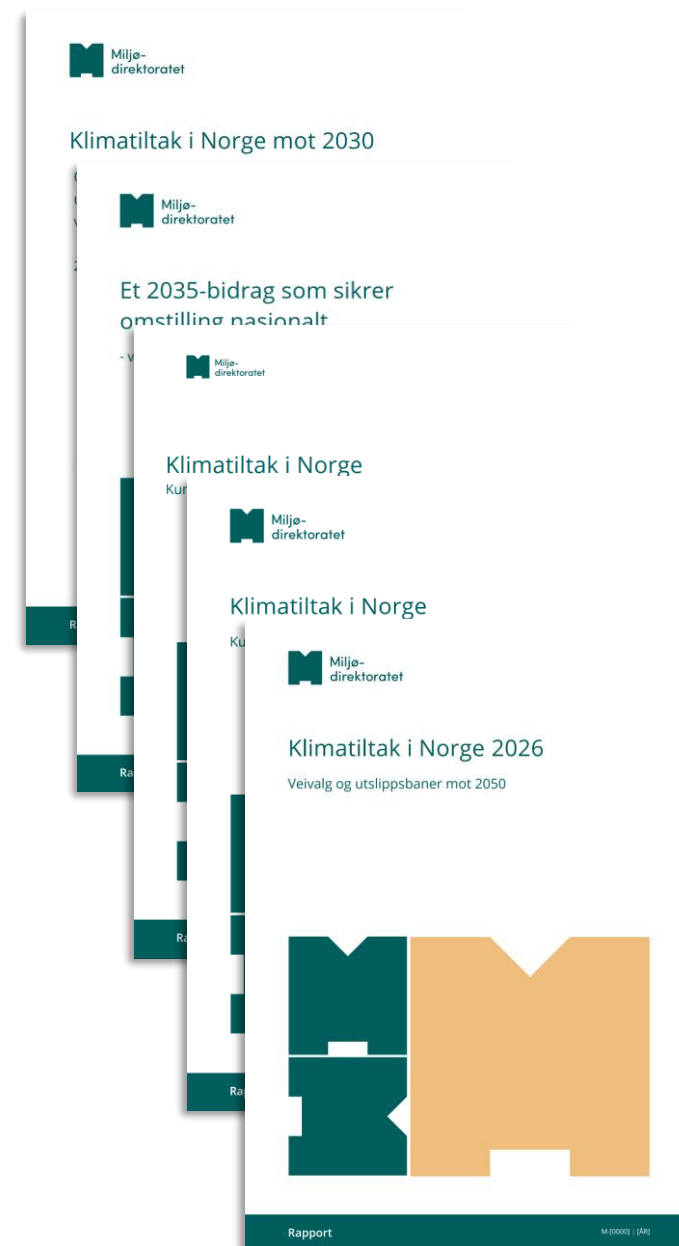

Klimatiltak i Norge 2026: Veivalg og utslippsbaner mot 2050

Smakebiter fra transportkapitlet

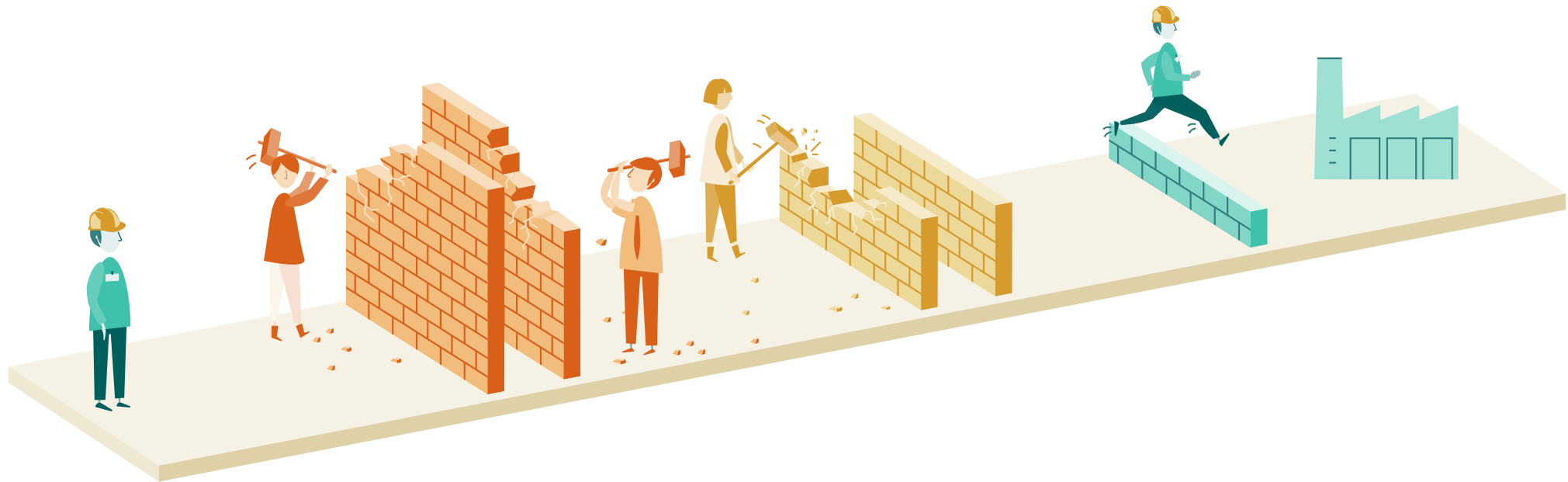
Klimatiltak i Norge

- Hvordan utslipp i Norge kan reduseres
- Årlig leveranse – rapportene bygger på hverandre
- Innspill fra andre fageter
- Består av rapport og tiltaksark

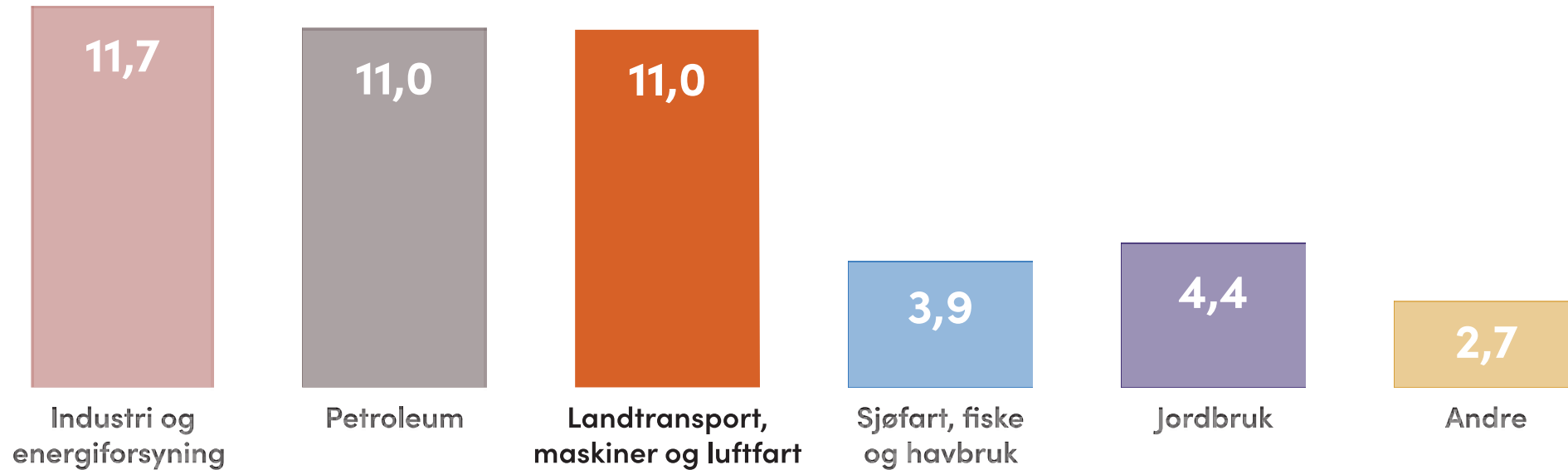

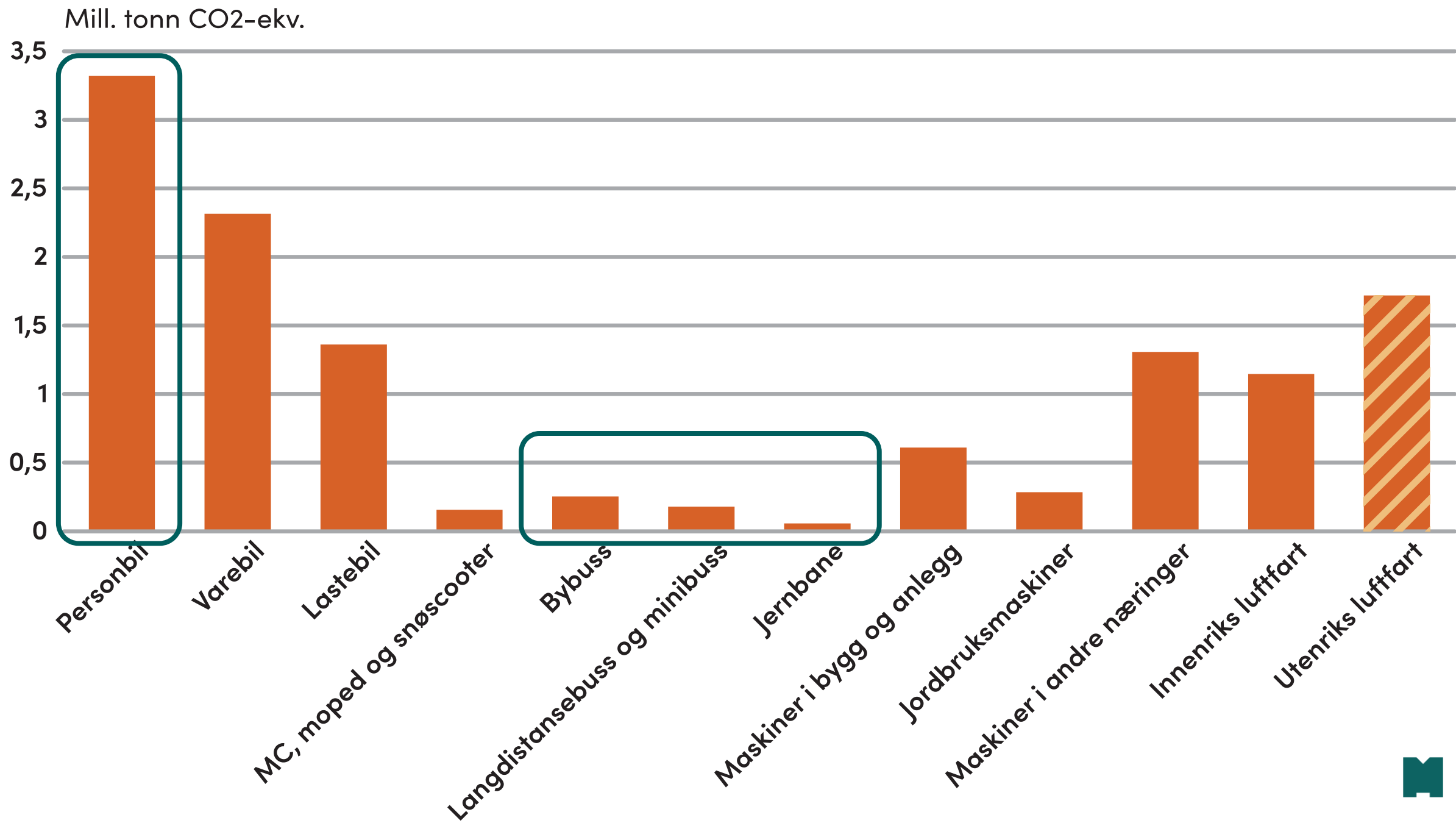
Tiltaksanalyser er grunnstammen

- Vi analyserer utslippspunkt, tiltak, aktørbildet, barrierer og mulige virkemidler

Landtransport, maskiner og luftfart - utslipp

Utfordringen

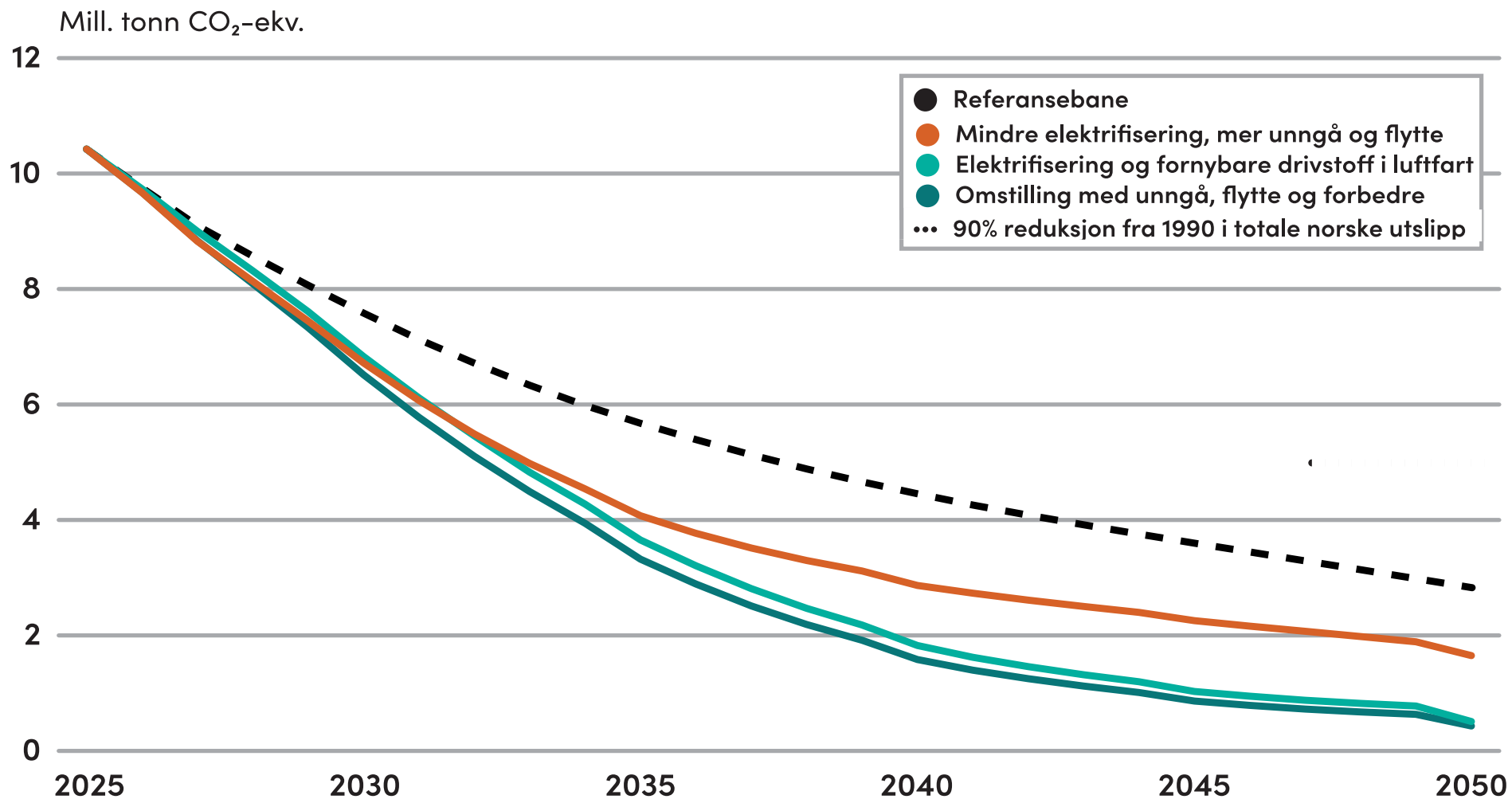
- Det er fortsatt over 3,5 millioner norske kjøretøy og maskiner som bruker fossile drivstoff
- Hvert nye fossile kjøretøy gir 10-20 år med utslipp. Rask elektrifisering er avgjørende, og tempoet må opp
- Transporten vår forurenses, tar mye plass og bruker store mengder energi og ressurser. Elektrifisering alene vil ikke løse alle disse utfordringene

UFF – vi trenger alle tre

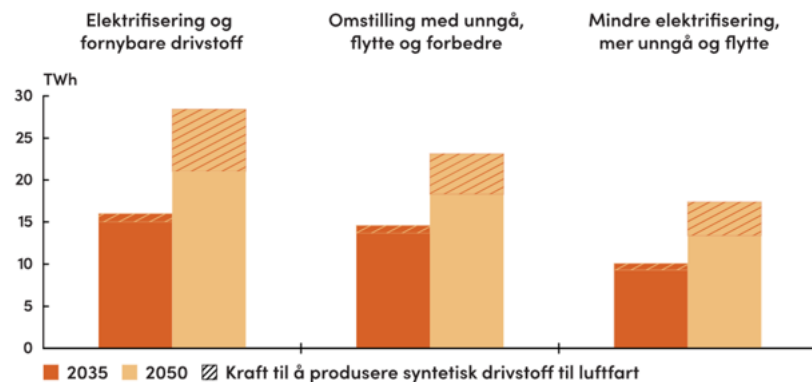
Veivalg: Skal vi bare satse på forbedre, eller også unngå og flytte transport?

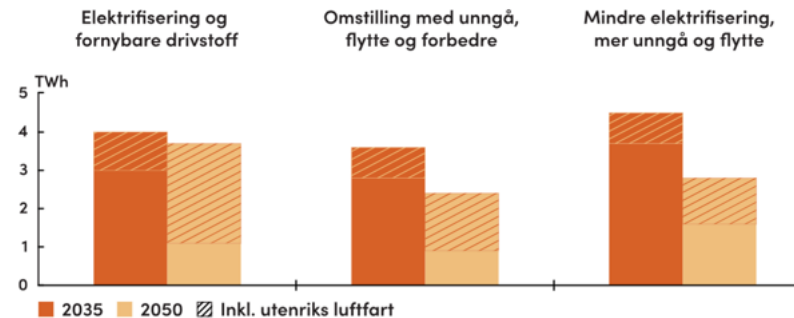
Utslippsbaner

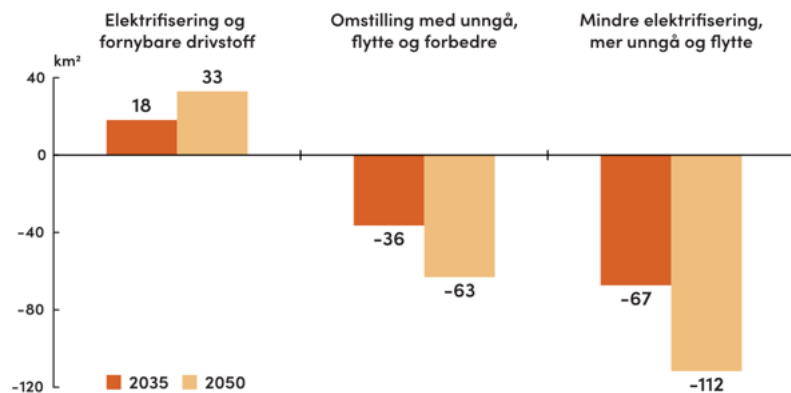
Kraftbehov

Biodrivstoff

Arealbehov

Annen miljøbelastning

- Indirekte utslipp
- Materielt ressursbehov
- Lokal luftforurensning
- Mikroplast og partikler
- Støy

Tiltak persontransport

Unngå

T01 Transporteffektiv arealbruk

T02 Økt bruk av hjemmekontor og digitale møter

Flytte

T03 Transportmiddelskifte fra bil til gange, sykkel og kollektivtransport

T04 Økt samkjøring og bildeling

T05 Transportmiddelskifte fra fly til jernbane og ekspressbusser

Forbedre

T06 Redusert fartsgrense på motorveier

T07 Elektrifisering av busser

T08 Elektrifisering av motorsykler, mopeder og snøscootere

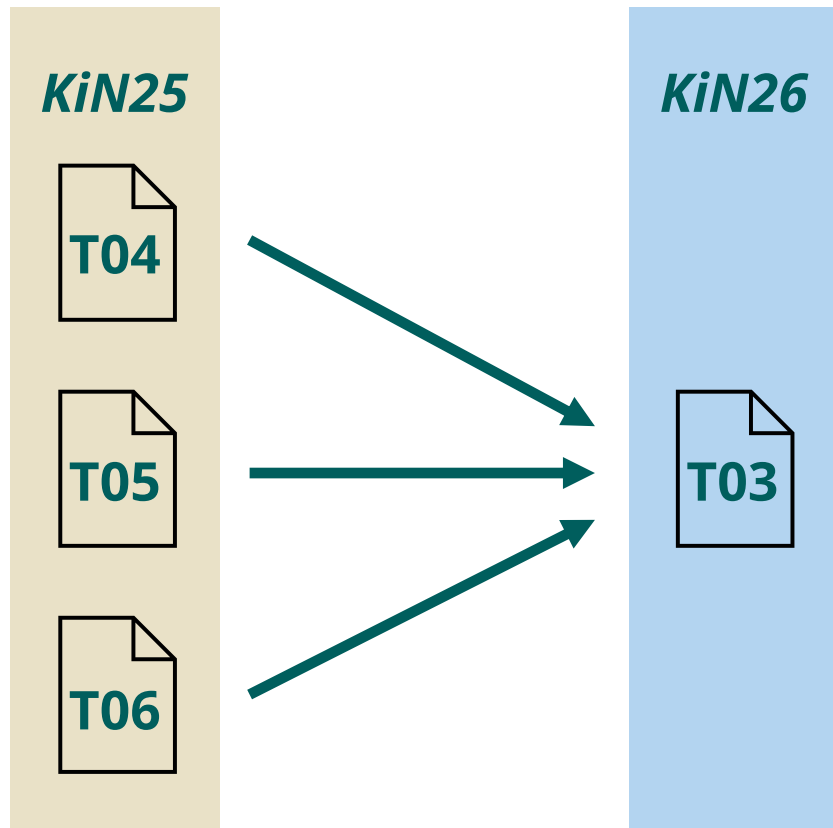
T09 Nullutslippsløsninger for jernbane

T10 Hybride eller helelektriske fly på kortbanenettet

T11 Avansert biodrivstoff og syntetisk drivstoff i luftfart

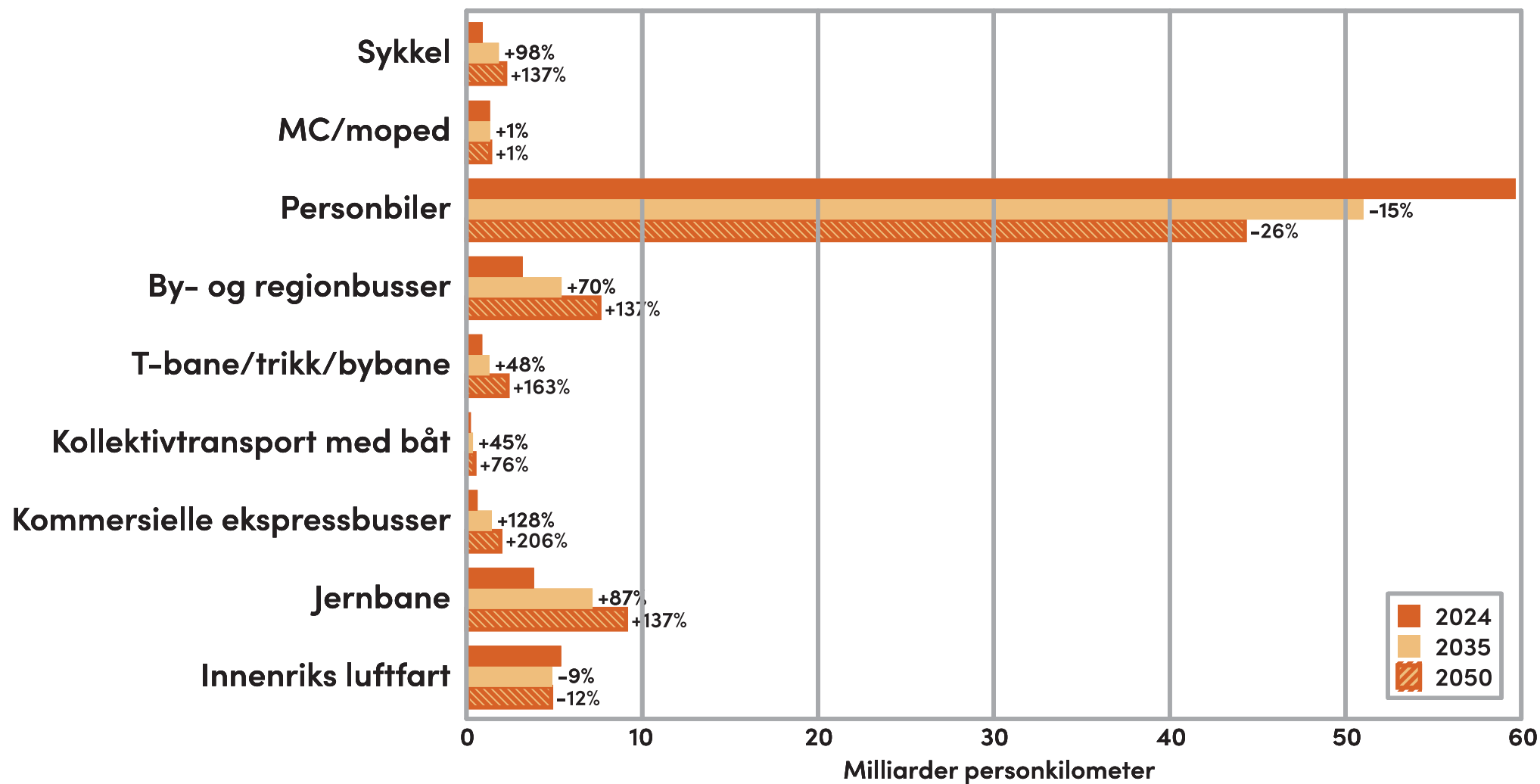

Hvorfor har vi slått sammen gange & sykkel med kollektivtransport?

- Multimodalitet – kollektivtrafikk er en del av en sammensatt reisehverdag
- Tiltak henger sammen – behov for koordinert virkemiddelbruk
- Samme overordnede barrierer (gjelder også NTP)

Endringer i persontransportarbeid med tiltak

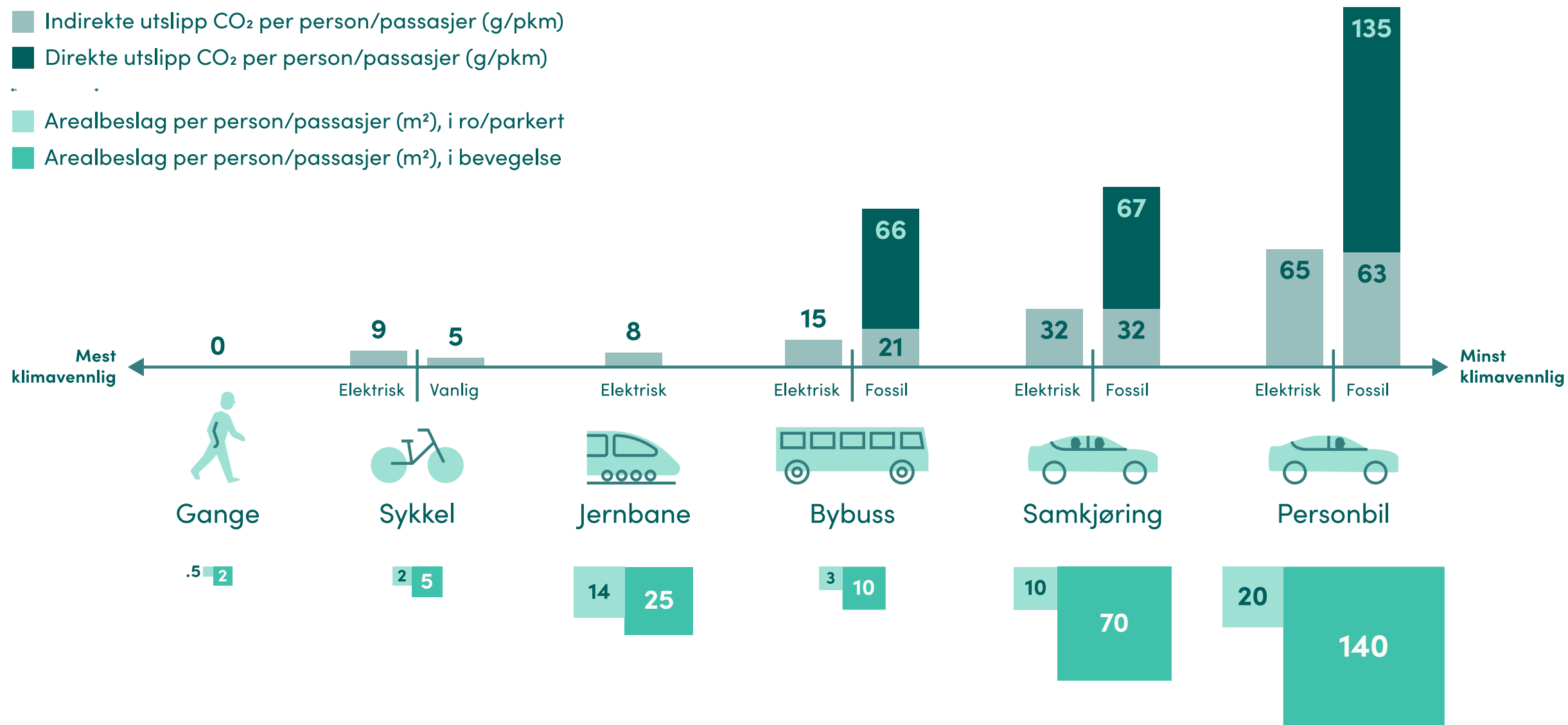

■ Indirekte utslipp CO₂ per person/passasjer (g/pkm)

■ Direkte utslipp CO₂ per person/passasjer (g/pkm)

■ Arealbeslag per person/passasjer (m²), i ro/parkert

■ Arealbeslag per person/passasjer (m²), i bevegelse

Nasjonalt månedskort som virkemiddel

- I analysen siden *Klimatiltak i Norge (2023)* som virkemiddel for transportmiddelskifte fra bil til kollektivtransport
- Enkeltvirkemidler får mer effekt sammen med andre virkemidler («virkemiddelpakker»)
- Vi vurderer størst effekt i kombinasjon med bilrestriktive virkemidler

Men hva viser tilgjengelig empiri?

Empiri fra utenlandske ordninger

KlimaTicket (Østerrike)	Deutschlandticket (Tyskland)
Innført 2021	Innført 2023
Årsbillett (alt. regional variant)	Månedsbillett
300 000 + 1,29 mill. brukere (2024)	14,6 mill. brukere (2025)
Pris: 1400 € (=117 € per måned)	Pris: 63 € (=756 € per år)
Inkluderer fjerntog	Inkluderer ikke fjerntog (IC/ICE/EC)

Empiri fra utenlandske ordninger (2)

- **Myte#1:** Nasjonale periodebilletter skaper induisert trafikk
  - AT: 5-8 prosent
  - DE: «ikke signifikant»
- **Myte#2:** Nasjonale periodebilletter flytter ikke reiser fra bil til kollektivtransport
  - AT: 20-22% av reiser med npb fra bil (tilsvarer ca. 2 % av trafikkarbeid bil)
  - DE: 15-17% (tilsvarer ca. 5 % av trafikkarbeid bil)
- **Myte#3:** Det blir for komplisert å tilpasse en nasjonal månedsbillett til det eksisterende fylkeskommunale takstsystemet

Lars Henning Wøhncke

Seniorrådgiver, Transportseksjonen
lars.henning.wohncke@miljodir.no

Miljødirektoratet

Pb. 5672, Torgarden, 7485 Trondheim
miljodirektoratet.no | miljostatus.no
73 58 05 00 | post@miljodir.no

Miljø-
direktoratet